B E S Z Á M O L Ó

az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekjóléti és gyámügyi feladatokról 2009. április 24-én tartott testületi ülésén számolt be a Gyermekjóléti Szolgálat és a Gyámhatóság. A testület a beszámolót elfogadta.

A települési önkormányzatok képviselő-testületének a gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszer áttekintése céljából évente átfogó értékelést kell készíteni.
Erről a többször módosított 1997.évi XXXI. törvény, a Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 96.§./6/ bekezdése a következőképen rendelkezik:
„ A helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít, melyet a képviselő-testület, illetve a közgyűlés megtárgyal.
Az értékelést meg kell küldeni a gyámhivatalnak. A gyámhivatal az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéseiről tájékoztatja.”
A Dél-Alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának Békés Megyei Területi Kirendeltsége az önkormányzat 2008 évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelést tudomásul vette. A beszámolót jogszerűnek és magas színvonalúnak minősítette.

A beszámoló a 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében rögzített tartalmi követelmények alapján készült el, amely az alábbi kérdéskörökből áll:

- **A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira**
- **Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása**
- **Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása - Gyermekjóléti**
- **Szolgálat beszámolója alapján**
- **A jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések**
- **A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzés tapasztalatai**
- **Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása**
- **Bűnmegelőzési program**
- **Civil szervezetekkel történő együttműködés**

Demográfiai mutatók, különös tekintettel a 0-18 éves korosztályra

Évek	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**
állandó népesség **január 01**. napján	2922	2887	2857	2807	2783
születések száma	**19**	**15**	**26**	**23**	**28**
halálozások száma	41	43	42	34	35
Állandó népesség korcsoport szerint					
0-2 év	**78**	**38**	**49**	**63**	**77**
3-5 év	**87**	**107**	**97**	**62**	**48**
6-14 év	**315**	**304**	**262**	**301**	**291**
15-17 év	**129**	**128**	**161**	**125**	**121**
18-60 év	1715	1720	1672	1683	1658
61 év-fölött	598	590	616	573	588

0-18 éves	**661**	**634**	**602**	**584**	**578**

Településünk lakossága évek óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.
A táblázat számadatait összehasonlítva látható, hogy egy év alatt 24 fővel lett kevesebb a település lakossága, függetlenül attól, hogy az elmúlt öt évben tavaly született a legtöbb gyermek.
A lakónépesség alakulását nem változtatta meg jelentősen a beköltöző személyek száma, mivel csupán néhány család költözött be településünkre. A lakásvásárlási kedv is megállt, amióta szociálpolitikai kedvezmény igénybevételét a jogszabály megváltoztatta.

Pénzbeli és természetbeni ellátások

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a gyermekvédelmi törvény alapján a jegyző egy évre állapítja meg**. Célja annak igazolása,** hogy szociális helyzete alapján a gyermek jogosult a törvény által meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményére továbbá pénzbeli támogatásra, amit a törvény „egyszeri támogatásnak" nevesít, amit egy évben két alkalommal kap meg a jogosult, - a júliusi és novemberi hónapokban.
A kedvezmény kiterjed a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményre is, pl. tankönyv, útravaló ösztöndíjprogram.
A jegyző akkor állapítja meg a jogosultságot, ha az egy főre jutó jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 125%-át, vagyis 2009. az évben a 35. 625 Ft-ot. Egyéb esetben – egyedülálló, beteg fogyatékos gyermek esetében – az öregségi nyugdíjminimum 135%-át, vagyis 38 450 Ft-ot.
Ez a mérték 2009. szeptember 1-jével 5%-kal emelkedett a gyermekvédelmi törvény módosítása után.
A figyelembe vehető jövedelmi értékhatár jelenleg öregségi nyugdíjminimum **130% (37.050,- Ft,) illetve az egyéb eseteknél** öregségi nyugdíjminimum **140% (39.900,-Ft.)**
A gyermekvédelmi törvény 148. §.(5) bekezdése alapján a kedvezményben részesülő gyermeknek ingyenes a gyermekétkeztetés a bölcsődében, az óvodában, és az 1-7 osztályos tanulók esetében. A 8 osztályosok az intézményi térítési díj 50%-át fizetik az étkeztetésért.
Megállapítható volt a kedvezményre való jogosultság a közölt jövedelmi értékhatárnál, feltéve, ha a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladhatja meg a törvényben meghatározott értéket.
Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban külön- külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, (570.000,- Ft) vagy együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét (1.995.000,- Ft.) meghaladja. Nem számít vagyonnak a kérelmező által lakott ingatlan.
A beszámoló évében **3 család 7** gyermeke kérelmét utasította el a jegyző**,** mely eseteknél egy család 3 gyermeke a vagyoni érték, egy 3 gyermekes család, illetve a egy 1 gyermekes családnál az egy főre jutó jövedelmi értékhatár feletti jövedelem miatt lett elutasítva.

A jegyző júliusban 204, novemberben 235 gyermek részére folyósított egyszeri 5.800,- Ft összegű támogatást. Ezt a támogatást 100 %- ban megtéríti az állami költségvetés. Ez az összeg 2009 évben 2.540.400 Ft volt.

2008 december 31 napján 205 gyermek részesült településünkön kedvezményben, 2009 december 31-én **105 családban 240 gyermek** kapott kedvezményt, így **35 gyermekkel lett magasabb a kedvezményezettek száma** az előző évhez képest.
A településen élő gyermekek 41 %-a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. A kedvezményben részesülő gyermekekből 174 fő 14 év alatti, 52 fő a 15-18 év közötti, és 14 fő a felnőtt korúak száma akik még nappali tanulmányt folytatnak.
Az egyedülálló szülők száma: 24
Településünkön 2009 évben nem volt olyan gyám, aki **kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra** lett volna jogosult tartási kötelezettsége alapján.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A polgármester átruházott hatáskörben eljárva a gyermeket kérelemre vagy hivatalból rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, és a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át. (Ez az összeg 2009 évben a 28.500,- ft összegű nyugdíjminimum figyelembevételével 42.750,- Ft. volt.)

A rendelet alapján azokat a gyermekeket, illetve a gyermekek családját részesíti alkalmanként rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban, akiknek az eltartásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve alkalmanként jelentkező többletkiadások, - különösen a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség, vagy iskoláztatás – miatt anyagi segítségre szorulnak. Tavaly több kérelem irányult a gyermek gyógyszemüvegének kiváltására. A lencsék és a szemüvegkeret ára általában 10-15.000,- ft költséget ró a szülőre.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

	2005	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**
Kérelemben érintett gyermekek száma	89	90	84	66	52
Segélyezett gyermekek száma	**89**	**86**	**80**	**63**	**43**
Elutasított gyermekek száma	0	4	4	3	9
Fellebbezések száma	0	0	0	0	0
Kifizetett összeg E.ft-ban	440.eFt	387eFt	379eFt	332eFt	258eFt

Karácsonyi ajándék természetben

	2005	**2006**	**2007**	**2008**	2009
Megajándékozott gyermekek 2-14 évig	406 fő	392 fő	361 fő	331 fő	318
Ajándékozásra fordított összeg	203.eFt	196.eFt	180eFt	166.eFt	159eFt

Babatámogatás

A 5/1993/VII.8./ számú Szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló rendeletünk 15/A §. rendelkezik ezen támogatási formáról, mely 2006 évben lett bevezetve. Az önkormányzat a köröstarcsai lakcímmel rendelkező újszülött számára a gyermek születésekor egyszeri egyösszegű babatámogatást nyújt. A támogatás kérelem alapján, a gyermek születési anyakönyvi kivonatának bemutatását követően kerül megállapításra. A támogatást a feltételek teljesülése esetén a polgármester állapítja meg. A támogatás összege rendelet alapján gyermekenként: 10.000.- Ft. Általában az anyakönyvi kivonat kézhezvételét követően kérelmezik a támogatás kifizetését. Nem egy esetben volt rá példa, hogy a szüléssel egyidőben már jelentkeztek a támogatás összegéért, mely a család anyagi helyzetét tükrözte. 2009-ben **29 gyermek** után fizette ki az önkormányzat babatámogatást.

Óvodáztatási támogatás

A jegyző annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll, - tárgyév június és december hónapjában, -pénzbeli támogatást folyósít.
A támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

Az óvodáztatási támogatás összege a 2009. évben gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követőn esetenként és gyermekenként tízezer forint. Emellett további feltétel a gyermek rendszeres óvodába járatása. Az erről szóló igazolást az óvoda állítja ki. Óvodáztatási támogatás megállapítására 2009 évben nem került sor.

Halmozottan hátrányos helyzet megállapítása:

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121.§./1/ bek. 14 pontja szerint:
„. **hátrányos helyzetű gyermek, tanuló**: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton **belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek,** az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;"
A közoktatásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet 12/H. § (1) bekezdése alapján *a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításáról szóló eljárásban* a **jegyző tájékoztatja** a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megillethetik, ha megfelel a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre, tanulóra vonatkozó feltételeknek.
Kedvezményre jogosult gyermek a gyermekvédelmi törvényben meghatározott normatív kedvezményre, - bölcsődés, óvodás, és 1-7 évfolyam után az intézményi térítési díj 100%-ára, 8 évfolyamban 50 %-ára, évente két alkalommal egyszeri támogatásra jogosult. és külön jogszabályban meghatározott kedvezményekre. (pl. térítésmentes tankönyvellátásra jogosultak, nem szedhető tőlük térítési díj, pl. művészeti oktatás) A halmozottan hátrányos helyzetű tanuló az oktatási intézményén keresztül pályázaton vehet részt. (pl Útravaló Ösztöndíjprogram.)
A 229/2009.(X.16.) Kormány rendelet módosította a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II.13) Kormány rendeletet, mely 2009. október 31 napjától hatályos.
E rendelet 7. számú melléklete tartalmazza azt a nyilatkozatot, amit a szülő önkéntesen tölt ki, és ezen kérelmezheti a halmozottan hátrányos helyzet igazolását. A nyilatkozat célja annak megállapítása, hogy a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló halmozottan hátrányos helyzetű. Ahhoz, hogy a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló jogosultságát meg lehessen állapítani, ismerni kell azt az információt, amely a halmozottan hátrányos helyzet megítéléséhez szükséges. (Gyermek és oktatási intézményének adatai, a szülők adata, iskolai végzettségről tett nyilatkozat)
Amennyiben a szülő nyilatkozatában hozzájárulást ad, akkor a jegyző a nevelési-oktatási intézmény részére a nyilatkozatot másolatban megküldi. Ez esetben a nevelési-oktatási intézmény a nyilatkozaton szereplő személyes adatokat jogszabályban meghatározott módon kezeli, továbbá a jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, a halmozottan hátrányos helyzet megszűnéséről a nevelési-oktatási intézményt tájékoztatja .
Amennyiben a szülő nem ad hozzájárulást, akkor a nevelési-oktatási intézményt a szülő tájékoztatja a halmozottan hátrányos helyzet fennállásáról. Ez esetben köteles a szülő a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, - a hátrányos helyzet megszűnéséről tájékoztatni a közoktatási intézményt.
2008 évben 69 gyermeknek, **2009-ben 44** gyermeknek állapította meg a jegyző a halmozottan hátrányos helyzetét. A gyakorlatban nehéz precízen és hűen tükrözni a településen élő halmozottan hátrányos gyermekek számát. A kedvezmény megállapítása során minden esetben megtörténik a szülő tájékoztatása. Néhány szülő a kellő szintű tájékoztatás ellenére sem látja át a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása alapján keletkező előnyöket, - így a feltételek fennállása esetén sem tölti ki a nyilatkozatot, és nem kéri a jegyzőtől a gyermek halmozottan hátrányos helyzetének megállapítását.

Nyári szociális gyermekétkeztetés megállapítása

A 11/2009. IV.23. SZMMM. rendelet alapján május 20. napjáig felmértük a nyári gyermekétkeztetési igényeket, a gyermekjóléti szolgálat közreműködésével.
A szociális gyermekétkeztetés költsége 2008-évben 33 napra 486.420 Ft volt.
2009 évben szinte megduplázódott ez az összeg, - a rendelet melléklete alapján a keretösszegünk **44 napra 919.080,- ft. volt.** Fedezetét biztosította a központi költségvetés. A tényleges költség 925.650,- Ft

volt. A keretösszeg és a tényleges felhasználás közötti különbséget az önkormányzat költségvetéséből biztosította.
Térítésmentesen vehette igénybe a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, zömmel 10 év alatti gyermek a nyári szociális gyermekétkeztetést. 2009. június 18-tól 2009. augusztus 14. napjáig, heti öt napban, összesen 44 napig biztosított az önkormányzat nyári szociális gyermekétkeztetésre jogosultságot. Az ebédet a napközis konyhától vásároltuk meg. A támogatás napi összege az ÁFA változása miatt június 18- június 30. napjáig napi 200 ,- ft + 20% Áfa, összesen 240,- ft,
július 01- augusztus 14. napjáig, napi 200,- ft, + 25% Áfa , összesen 250. -ft volt .
A gyermekjóléti szolgálat, a szociális ügyintéző, a gyámhatóság javaslata alapján a jegyző határozatban 93 gyermeknek állapította meg a jogosultságot. Az étel hazaszállításáról a szülőnek kellett gondoskodnia.

Az oktatási intézményen belül biztosított ellátásokat az iskola beszámolója tartalmazza.

Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat a Gyermekjóléti Szolgálat beszámolója tartalmazza.

Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedésekről

A gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról szóló l997.évi XXXI. törvény rögzíti, hogy a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelmét szolgáló helyi ellátórendszer kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.
A gyermekvédelem elsődleges rendeltetése, hogy a gyermek mentesülve minden veszélyeztető körülménytől megfelelő családban nőhessen fel, valamint az, hogy a szülő gondoskodásából kikerülő gyermek helyettesítő védelmét biztosítsa.
A gyámhatóság a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó **hatósági intézkedést** csak akkor teheti meg, ha a szülő nem teszi meg a gyermek érdekében szükséges intézkedéseket, illetve nem járul hozzá, vagy egyébként akadályozza a gyermek körülményeinek megfelelő gyermekjóléti illetve más alapellátás igénybevételét. ***A törvény értelmében veszélyeztetettség: „olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.”***

Védelembe vétel

A gyermekvédelmi törvény alapján jegyző akkor veszi védelembe a gyermeket ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható.
Védelembe veheti továbbá a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével, a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatalkorút, a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalkorút.
A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a jegyző a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz, így különösen

- kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, a Kt. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
- kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
- kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,
- kezdeményezi a háziorvosnál - súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál - a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
- intézkedik - az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,
- magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására, és a jogkövetkezményre.

A védelembe vétel során a gyermek átmeneti gondozását is el lehet rendelni 1-2 hónapra, - hétvégi hazalátogatással és hétközi kapcsolattartással, - ha van arra remény, hogy egy rövidebb átmeneti időszak alatt rendeződnek a családi viszonyok.
A gyermekjóléti szolgálat a védelembe vétel kezdeményezése során vagy a védelembe vétel fennállása alatt javaslatot tehet a családi pótlék természetbeni megállapítására, de csak akkor, ha a gyermek elhanyagolása másképpen nem szüntethető meg. A jegyző akár a védelembe vétellel egyidejűleg, akár a védelembe vétel fennállása során **elrendelheti** a családi pótlék legfeljebb 50%-ának természetbeni formában történő nyújtását.
Településünkön nem hozott még ilyen döntést a gyámhatóság.
A védelembe vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát.
A jegyző - kérelemre bármikor, hivatalból legalább évente - felülvizsgálja a védelembe vétel indokoltságát.
A védelembevétel során kirendelt családgondozóval együtt kell működni a szülőknek és a gyermeknek is a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A szülő nem tekinthető együttműködőnek, ha megfelelő segítség és figyelmeztetés ellenére nem teszi meg a gyermek érdekében szükséges intézkedéseket, vagy nem járul hozzá illetve akadályozza a gyermek körülményeinek megfelelő gyermekjóléti, illetve más szociális, egészségügyi vagy közoktatási ellátás igénybevételét.
A jegyző haladéktalanul értesíti a gyámhivatalt a szükséges intézkedések megtétele céljából, ha
a védelembe vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése vagy a védelembe vétel már két éve fennáll és a védelembe vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni.
Ez azonban automatikusan nem eredményezheti a gyermek kiemelését a családból.
A gyámhivatal az eljárási cselekmények sorában meghallgatja többek között a gyermeket gondozó szülőt, a különélő szülőt, szükség szerint más közeli hozzátartozóját, a gyermeket, illetve a családgondozót, indokolt esetben környezettanulmányt készít, megvizsgálja a családba fogadás lehetőségét, az átmeneti nevelésbe vétel elrendelésének indokoltságát, a gyermek elhelyezése, elhelyezésének megváltoztatása, illetve a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti per megindításának szükségességét.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény az erőszak minden formáját tiltja. A nevelési-oktatási intézmény elsődleges feladata a megelőzés, az intézménynek mindent meg kell tennie az intézmény biztonsága érdekében. Elengedhetetlen azonban az is, hogy az előforduló konfliktusok szakszerű kezeléséhez a pszichológus tanácsot adjon.
Tavaly egy szülő rendzavarása rendőri intézkedést tett szükségessé az iskolában, és a polgármesteri hivatalban is. A rendőrség hivatalból indította meg rendzavarás miatt az eljárást.
A családban előforduló veszekedések néhány esetben tettlegességig fajultak. Ha az eset szemtanúja vagy részese gyermekkorú, az értesítést a rendőrség megküldi. Az eljárást ilyenkor kötelező megindítani a gyámhatóságnak. Tavaly két esetben kaptunk értesítést ilyen rendőri intézkedésről.

Az egyik családnál a távolságtartást is elrendelte a rendőrség, itt a három gyermek közül a legidősebbet és az anyát bántalmazta az ittas apa.
A másik családnál a szintén ittas apa az anyát és a felnőtt korú gyermekét bántalmazta, ahol kiskorú családtag is jelen volt. Mindkét család esete a bíróságon folytatódott. Védelembevétel elrendelése ezen eseteknél nem volt indokolt. A gyermekek veszélyeztetettsége önkéntes együttműködés alapján alapellátásban van kontroll alatt.

évek	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**
Védelembe vett gyermekek					
előző évi zárószám XII.31.	6	19	18	11	20
tárgyévben *nyilvántartásba vett* gyermek	13	3	4	14	1
tárgyévben **megszűnt** védelembe vett gy.	0	4	11	5	10
tárgyévi zárószám XII.31.	**19**	**18**	**11**	**20**	**11**
családszám	2	7	6	8	5
Védelembevétel okának megnevezése					
környezeti	0	10	5	4	2
szülőnek felróható magatartási	**15**	**5**	**3**	**14**	**8**
gyermeknek felróható magatartási	4	3	3	2	1

Védelembevétel felülvizsgálata

A felülvizsgálat során arról hoz döntést a gyámhatóság, hogy a védelembevétel fenntartása továbbra is indokolt, vagy elérte célját és megszüntethető, a családgondozó tisztségéből felmenthető.
A korábbi szabályozás szerint a pártfogói felügyelet elrendelése után egyidejűleg meg kellett szüntetni a családgondozást, ez már megszűnt. A módosítást követően párhuzamosan lehet a fiatalnak pártfogója, és foglalkozhat vele a pszichológus, vagy a családgondozó is, nyilván el kell választani a kompetenciahatárokat.
Jelenleg egy utógondozásban részesülő fiatalkorú áll pártfogó felügyelet alatt.
Amennyiben a védelembevétel nem éri el célját és folytatásától eredmény nem várható, a gyámhatóság megkeresi a gyámhivatalt más, hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi intézkedés megtétele végett.
A 2009. évben négy gyermeknél ideiglenes elhelyezés miatt szűnt meg a védelembevétel. Az év folyamán elvégzett felülvizsgálatok során 6 gyermeknél eredményesség alapján tudtuk megszüntetni a védelembevételt.
A többi gyermek esetében a védelembevétel elrendelése óta voltak ugyan eredmények és sikerült is egy-egy okot megszüntetni, de újabb veszélyeztető helyzet vagy körülmény miatt a védelembevétel fenntartásáról hozott döntést hatóságunk.
A védelembevételt felülvizsgálata során határozatok ellen jogorvoslati kérelmet nem terjesztettek elő.

Ideiglenes hatályú elhelyezések és az azt követő döntések

Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a jegyző a gyermeket kiemeli a családból és ideiglenesen hatállyal elhelyezi.
Az elhelyezés során vizsgálja a gyámhatóság, hogy a külön élő másik nevelésre alkalmas szülőnél, harmadik személynél vagy nevelőszülőnél, gyermekotthonban, vagy más bentlakásos intézményben tudja a gyermeket elhelyezni.
A gyámhatóság 2009 évben ideiglenes elhelyezéssel nem emelt ki gyermeket a családból.
A gyámhivatal a védelembevétel eredménytelensége, illetőleg az általa alkalmazott más gyermekvédelmi intézkedés során négy köröstarcsai gyermek ideiglenesen elhelyezéséről döntött.

Három gyermeket nevelőszülőnél, egy gyermeket gyermekotthonba helyezett el. A négy gyermekből egy maradt nevelőszülőnél, egy gyermek speciális gyermekotthonba került átmeneti neveltként. Kettő gyermeknél megszüntetésre került az ideiglenes elhelyezés, a gyermekek visszakerültek saját családjukhoz. Az egyik gyermek átmeneti nevelését a szülő kérésére felülvizsgálta a gyámhivatal, és szakértői vélemény alapján visszahelyezte a saját családjába.

Felügyeleti szerv szakmai ellenőrzése

2009 évben a Dél-Alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának Békés Megyei Területi Kirendeltsége ellenőrzést nem végzett gyámhatóságunknál.

A gyámhatóság jövőre vonatkozó javaslata és célok meghatározása.

- **A családnak nagy szerepe van a gyermeknevelésben. Amennyiben a jövő nemzedékek érdekében tenni akarunk valamit, elsősorban a családokat kell erősíteni és támogatni, hogy szocializációs alapfeladatuknak minél jobban meg tudjanak felelni.**
  Az anyagi biztonságot a munkavégzés során szerzett jövedelem adja, így a munka világából másfelé orientálódó szülők munkavállalásra való ösztönzése kiemelt cél.

- **A gyermekek helyzetének javítása érdekében még szorosabb együttműködés a családokkal, az oktatási intézmények vezetőivel és pedagógusaival, különös tekintettel a gyermeki jogok érvényesítésére.**

- **A településünkön élő fiatalkorúak és gyermekek védelme érdekében a jelzőrendszer tagjaival egyeztetve, a rendőrség erre irányuló tevékenységére támaszkodva kívánjuk felhívni a figyelmet a fiatal és gyermekkorúak alkohollal történő kiszolgálásának tilalmára, és az alkoholfogyasztásukra.**

Az önkormányzati gyermekvédelmi tevékenységünket bemutatva a település gyermekvédelmi rendszer egy részének áttekintésére nyújtottam lehetőséget a beszámoló elkészítésével.
Településünkön meghatározó a gyermekeket nevelő családok anyagi helyzete. Munkavégzés során megismerjük a családok anyagi helyzetét, a szülők pénzkezelési gyakorlatát. Egyre több család kerül krízishelyzetbe. Elszomorító helyzetekkel is találkozunk.
A klasszikus családszerkezetet eltorzult. Néhány gyermekét egyedül nevelő szülő a másik szülőtől tartásdíjra sem számíthat. A nagyon rossz anyagi helyzetben lévő szülő is ritkán fordul a bírósághoz a gyermektartás megállapítása, vagy annak behajtása miatt. A gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése feltételekhez kötött, előzménye kell legyen a bírósági eljárás és a gyermektartás végrehajtásának eredménytelensége.
Településünkön 2009-ben két újszülöttnek volt gyermekkorú az édesanyja. A csecsemők ellátása a gyes összegéből lehetetlen, volt olyan gyermek, aki jövedelemnélküli családba született.
Munkánk végzése során ismertté vált előttünk, hogy néhány család ingatlanát érinti a végrehatás, kisebb-nagyobb tartozás miatt. A gyermeket nevelő családok nagy része anyagi gondokkal küzd. A pénzintézeti hiteltörlesztések, a lakás fenntartása, a közüzemi számlák időben történő megfizetése már gondot jelent azon családoknál is, ahol mindkét szülőnek van munkabérből származó jövedelme.
A ki nem fizetett szolgáltatási díjak kikapcsolást eredményeznek, függetlenül attól, hogy egyre több család számára adja ki a hivatal a védendő fogyasztó nyilvántartásához szükséges igazolást.
Az anyagi veszélyeztetettségre közös erővel kell odafigyelni, mert az okok súlyosbodása vagy halmozódása esetén igen komolyan veszélyezteti a családokat, gyermekeket, és kritikus helyzetek állnak elő. Az energiaárak emelkedése miatt a számlák több hónapos hátralékokat tartalmaznak
Az elmaradt számla kifizetésére az átmeneti kölcsön összege nem elég. Az önkormányzat képtelen megoldani a családok problémáját, más pénzforrásra esély nincs. Vannak családok, ahol a hátralék részletekben történő kifizetést sem tudják vállalni. Egyre több kikapcsolási értesítésről van tudomásunk, és a kártyával történő áramvásárlás lehetősége is csak néhány családnál adott.

A lakosságot érintő megszorítások, az áremelkedések elsősorban a gyermekek helyzetét rontja. Sokszor a gyermeknek nem jut abból a támogatásból, amit az állam éppen a gyermekre nézve biztosít.

A védőnő, az oktatási intézmények, az egészségügy gyermekvédelmi feladata kiemelt fontossággal bír. A rendszerbe tartozó szakemberek közvetlenül találkoznak a problémákra utaló jelekkel. Említhetem itt a

folyamatosan jelentkező és veszélyt jelentő okokat, - a pénztelenséget., az elhanyagolást, gondozatlanságot.
A családi vagy környezeti hátrányok önmagukban vagy együttesen is előidézhetik a családban felnövő gyermek hátrányos helyzetét, vagy veszélyeztetettségét. Különösen súlyos ha a hátrányok halmozódnak, vagy a család nem tud kiemelkedni a kedvezőtlen állapotából. Sokszor állandósul a helyzet és kedvezőtlen körülmények között él a család.

Gyermekbántalmazás

A 2008. szeptemberében tett feljelentés alapján 2009 őszén hozott döntést a bíróság .Az ítélet nem jogerős, a II. fokú bíróság azóta még a tárgyalás időpontját sem tudta kitűzni.
2009-ben egy alkalommal, az említett rendőri intézkedés során – értesültünk gyermekbántalmazásról. Az eljárást a rendőrség megindította.

Bűnmegelőzési programot településünk nem készített. A rendőrség kötött a gyámhatósággal egy együttműködési megállapodást, amely a családon belüli erőszak és a kiskorúak védelmével kapcsolatos feladatok végrehajtására fókuszál.

Együttműködés

Cél a lehető leghamarabb felismerni a veszélyeztetettség tüneteit, és megfelelő irányban elindítani a jelzést. Az orvosok, védőnők, a pszichológus, az óvodai és iskolai gyermekvédelmi felelősök, pedagógusok, a családsegítő, a rendőrség és a körzeti megbízott, vidéki iskolák, kollégiumok és gyermekjóléti szolgálatok segítik munkánkat, kapcsolatunk megfelelő.
Igyekezetünkkel az a célunk, hogy a prevencióval a lehető legjobban védjük a gyermekeket, és érdekeiket, lehetőség szerint megelőzzük a hatósági eljárást.
A gyermekvédelemmel foglalkozó személyek és szervek együttműködése nélkül nem működne megfelelően a megelőzés A gyermek családban történő nevelkedését együttműködéssel segítjük elő, a veszélyeztetettséget jeleire odafigyelünk, bántalmazás gyanújára külön figyelmet fordítunk.
A jelzőrendszer összefogott. A jelenleginél még jobb működtetésre a gyermekjóléti szolgálat igen sok energiát fektet. A rendőrség segítségét kértük abban hogy járőrözés során a 12-14 éves korú gyermeket küldjék haza a discóból, még akkor is, ha a késő éjszakába nyúló, illetve hajnalig tartó szórakozása szülő tudtával és engedélyével történik.

Határozati javaslat:
Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet hogy beszámolót értékelje és fogadja el.

Köröstarcsa, 2010. április 14.

Szabó Károlyné
vezető főtanácsos